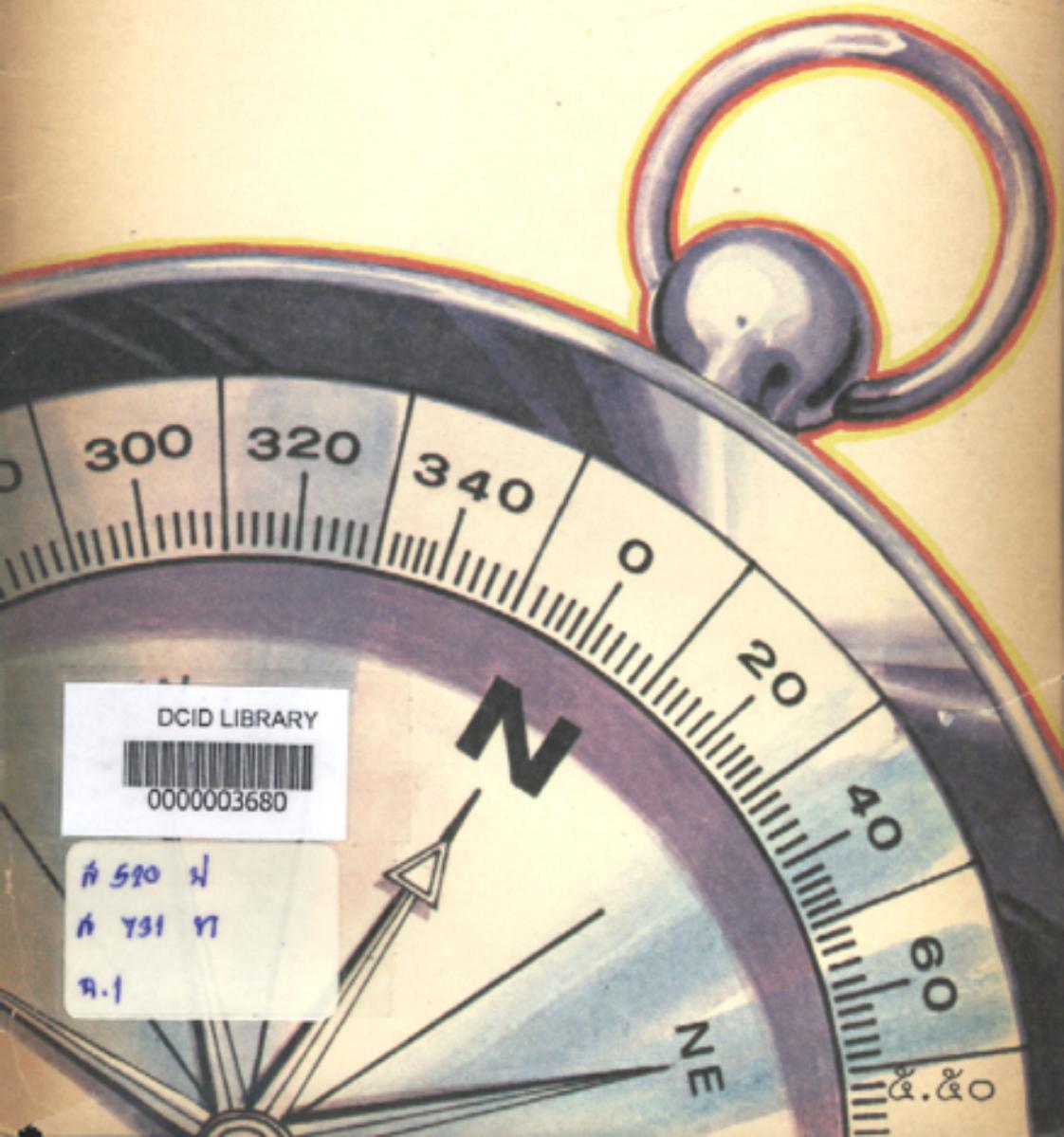

ทิศ

พื้นที่ทางแม่นเรือน
ฐานที่ตั้งทางภูมิศาสตร์

ก 520 น
ก 731 น
ก. 1

หนังสือสั่งเสริมการอ่าน
ระดับประถมศึกษา

เรื่อง

ทีม

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

พิมพ์ครั้งที่สาม 5,000 เล่ม

พ.ศ. 2527

ปกกระดาษราคาเล่มละ 5.50 บาท
(ห้ามขายเกินกว่าราคาที่กำหนดไว้นี้)

จัดพิมพ์โดยกองที่การศึกษาของคุรุสภา
พิมพ์ที่โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
52 ถนนลาดพร้าว บางกะปิ กรุงเทพมหานคร
มีสิทธิ์ยกเว้นพระราชบัญญัติ

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
เรื่อง อนุญาตให้ใช้หนังสือในโรงเรียน

ด้วยกรมวิชาการได้จัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่อง “พิศ”
สำหรับระดับประถมศึกษาขั้น กระทรวงศึกษาธิการได้พิจารณา
แล้ว อนุญาตให้ใช้หนังสือนี้ในโรงเรียนได้

ประกาศ ณ วันที่ 28 พฤษภาคม 2522

(พ. - ๘๙)

(นายสมาน แสงมณี)

รองปลัดกระทรวง รักษาราชการแทน
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

วันที่ 16 ก.ค. 1944	คร. 1
เอกสารที่	ก 04052
จำนวนหน้า	ก 520 หน้า
	ก 791 น

คำนำ

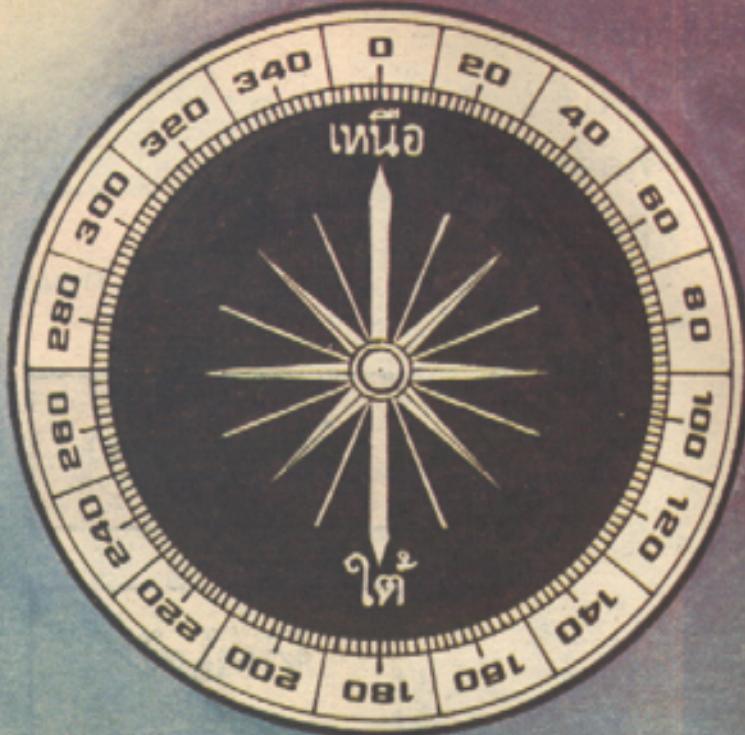
หนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่อง “ทิศ” นี้ นางสุวินทร์ ช่วงโชติ เป็นผู้แต่งขึ้น และกระทรวงศึกษาธิการได้แต่งตั้งให้นางสาวธรรมนูญ ใจชนะบุราวนนท์ เป็นผู้ตรวจ เป็นเรื่องสุดท้ายของหนังสือส่งเสริม การอ่านเพื่อสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทาง กายภาพในชุด “สิ่งนำรู้เบื้องต้น” ซึ่งประกอบด้วยเรื่องต่าง ๆ รวม 6 เรื่อง คือ ดวงอาทิตย์และดวงจันทร์ ดวงดาว แผ่นดินที่ เรายอยู่ อากาศรอบตัวเรา น้ำกินน้ำใช้ และทิศเป็นเรื่องที่เขียนง่าย ๆ ใช้ภาพประกอบมาก กรณีวิชาการจึงหวังว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็น ประโยชน์อย่างยิ่งแก่เด็กในระดับประถมศึกษา ทั้งในด้านเนื้อหา สาระและความเพลิดเพลิน

(นายเอกวิทย์ พ ถลาง)

อธิบดีกรมวิชาการ

พฤษภาคม 2522

เข้มทิศชี้ทิศเหนือ และ ทิศใต้
 ปลายข้างหนึ่งชี้ทิศเหนือ
 ปลายอีกข้างหนึ่งชี้ทิศใต้
 ทิศเหนืออยู่คนละด้านกับทิศใต้

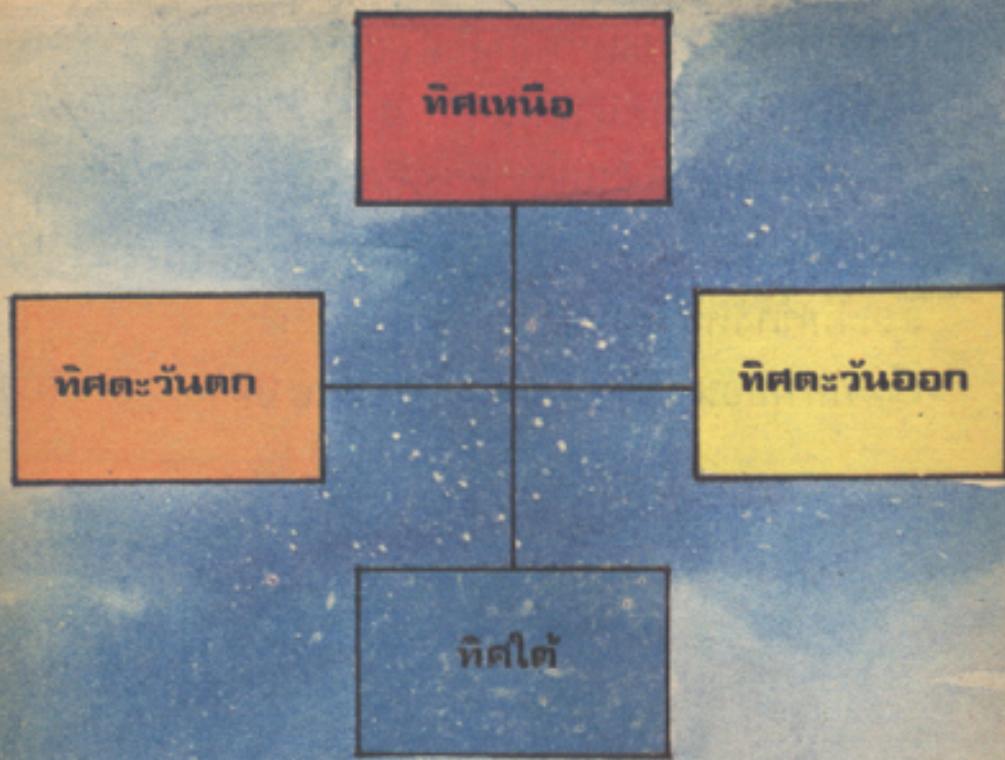
ທີ່ມສໍາຄັນມີສື່ທີ່ມ
ໄດ້ແກ່ ທີ່ມເໜືອ
ທີ່ມໃຕ້
ທີ່ມຕະວັນອອກ
ທີ່ມຕະວັນຕາກ

ທີ່ມເໜືອ

ທີ່ມໃຕ້

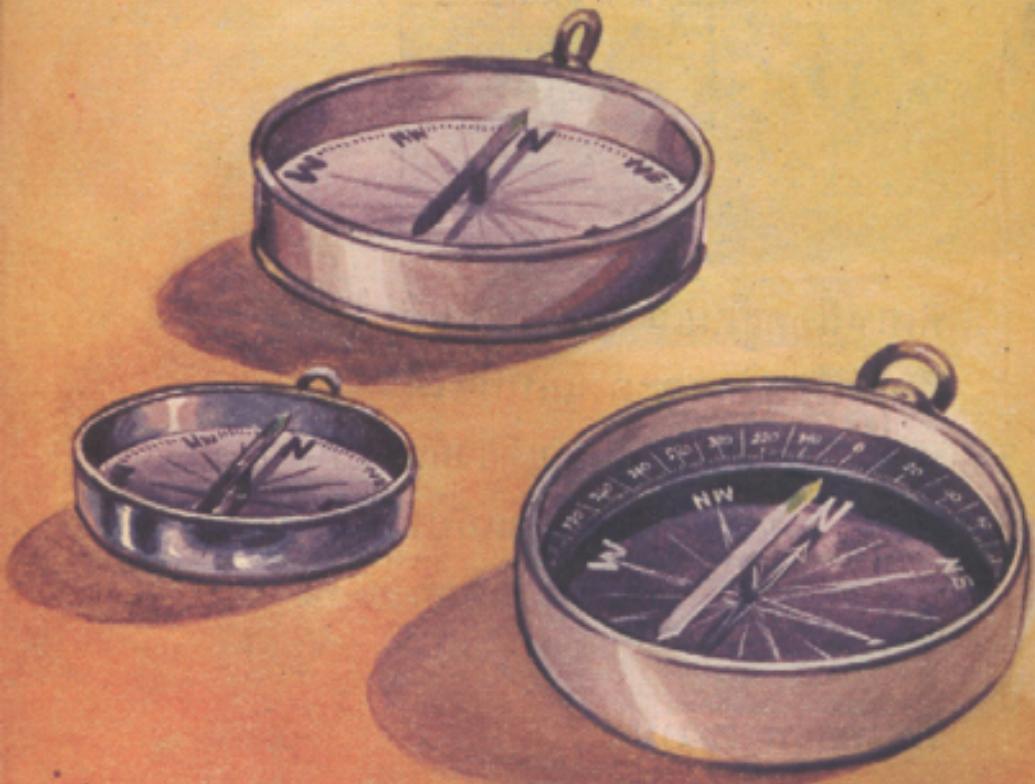
ທີ່ມຕະວັນອອກ

ທີ່ມຕະວັນຕາກ

ทิศเหนืออยู่ในแนวเดียวกันกับทิศใต้
 ทิศเหนืออยู่คุณลักษณะด้านกับทิศใต้
 ทิศตะวันออกอยู่ในแนวเดียวกันกับทิศตะวันตก
 ทิศตะวันออกอยู่คุณลักษณะด้านกับทิศตะวันตก
 ถ้าหันหน้าไปทางทิศตะวันออก
 ทิศเหนือจะอยู่ทางซ้ายมือ
 ทิศใต้อยู่ทางขวามือ

ເນັ້ນທີ່ຄ ຄືອ ເນັ້ນແມ່ເຫຼືກວັນເລັກ ຖ
ໃນທັນນີ້ມີເນັ້ນທີ່ຄສາມວັນ
ເນັ້ນທີ່ຄສາມວັນນີ້ຊື້ໃນແນວທາງເດືອກກັນ
ປລາຍຂ້າງໜຶ່ງຂອງເນັ້ນທີ່ຄທັ້ງສາມຊື້ທີ່ຄເໜືອ
ແລະອົກຂ້າງໜຶ່ງຊື້ທີ່ຄໄດ
ເນັ້ນທີ່ຄທຸກວັນຊື້ທີ່ຄເໜືອແລະທີ່ຄໄດເສນອ

ทิศเหนือ

ทิศตะวันตก

ทิศตะวันออก

ทิศใต้

ทิศเหนืออยู่ตรงไปทางข้าวโลกเหนือ

ทิศใต้อยู่ตรงไปทางข้าวโลกใต้

ทิศตะวันออกอยู่ตรงไปทางดวงอาทิตย์ขึ้น

ทิศตะวันตกอยู่ตรงไปทางดวงอาทิตย์ตก

ดวงอาทิตย์ขึ้นเวลาเช้า
ดวงอาทิตย์ขึ้นทางทิศตะวันออก
ฝ้าเรารเห็นดวงอาทิตย์ขึ้นด้านใด
ด้านนั้นคือทิศตะวันออก

ในเวลากลางวัน เรายืนดวงอาทิตย์
ลอยข้ามท้องฟ้า จากทิศตะวันออก
ไปทิศตะวันตก
ดวงอาทิตย์ตกเวลาเย็น
ดวงอาทิตย์ตกทางทิศตะวันตก

เวลาเช้า เงยясь ชี้ไปทางทิศตะวันตก
เวลาสาย เงาสั้น ชี้ไปทางทิศตะวันตก
เวลาบ่าย เงาสั้น ชี้ไปทางทิศตะวันออก
เวลาเย็น เงยясь ชี้ไปทางทิศตะวันออก
ถ้าดูเงา ก็จะรู้ทิศ

นักเรียนเคยเห็นรุ้งบ้างหรือไม่
รุ้งมีเจ็ดสี เกิดขึ้นบนท้องฟ้า หลังฝนตก
ในเวลาเช้า รุ้งขึ้นทางทิศตะวันตก
ในเวลาเย็น รุ้งขึ้นทางทิศตะวันออก
ถ้าดูรุ้ง ก็จะรู้ทิศ

บางคนเชื่อว่า มีเทาค่าประจารอยู่ที่ทิศทั้งสี่
เทวดาเหล่านั้นค่อยดูแลโลกให้เรียบร้อย
ไม่มีใครเคยเห็นเทวดา

เราเห็นแต่ภาพเขียนเทวดาตามผนังวัด
หรือในหนังสือ

บางคนเชื่อว่า เทวดา คือธรรมชาติ
 เพราะธรรมชาติทำอะไรได้มากมาย
 หลายอย่างเหมือนเทวดา

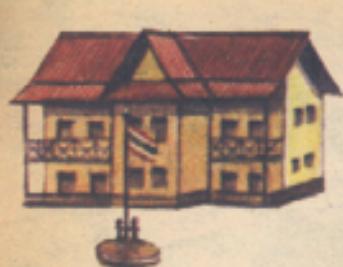
ในเวลาลากางคืน เรากำหิศจากดวงดาวในท้องฟ้า
ดาวเหนือขึ้นอยู่ทางทิศเหนือ ไม่เปลี่ยนที่เลย
เรากำหิศเหนือได้ โดยดูดาวเหนือ

ในท้องฟ้ากลางคืน มีกลุ่มดาวหลายกลุ่ม
กลุ่มดาวหาได้ง่าย และมีชื่อต่าง ๆ กัน
เช่น ดาวจระเข้ ดาวเต่า ดาวสิงห์ เป็นต้น
ดาวจระเข้ และดาวสิงห์ ขึ้นอยู่ใกล้ดาวเหนือ
เราเรียนรู้เรื่องกลุ่มดาว เพื่อหาทิศในเวลา
กลางคืน

เราหาทิศเหนือ ทิศใต้ ทิศตะวันออก และ
ทิศตะวันตก ได้หลายวิธี ได้แก่
หนึ่ง ใช้เข็มทิศ
สอง ดูดาวอาทิตย์ขึ้นและตก
และสาม ดูดาวเหนือ

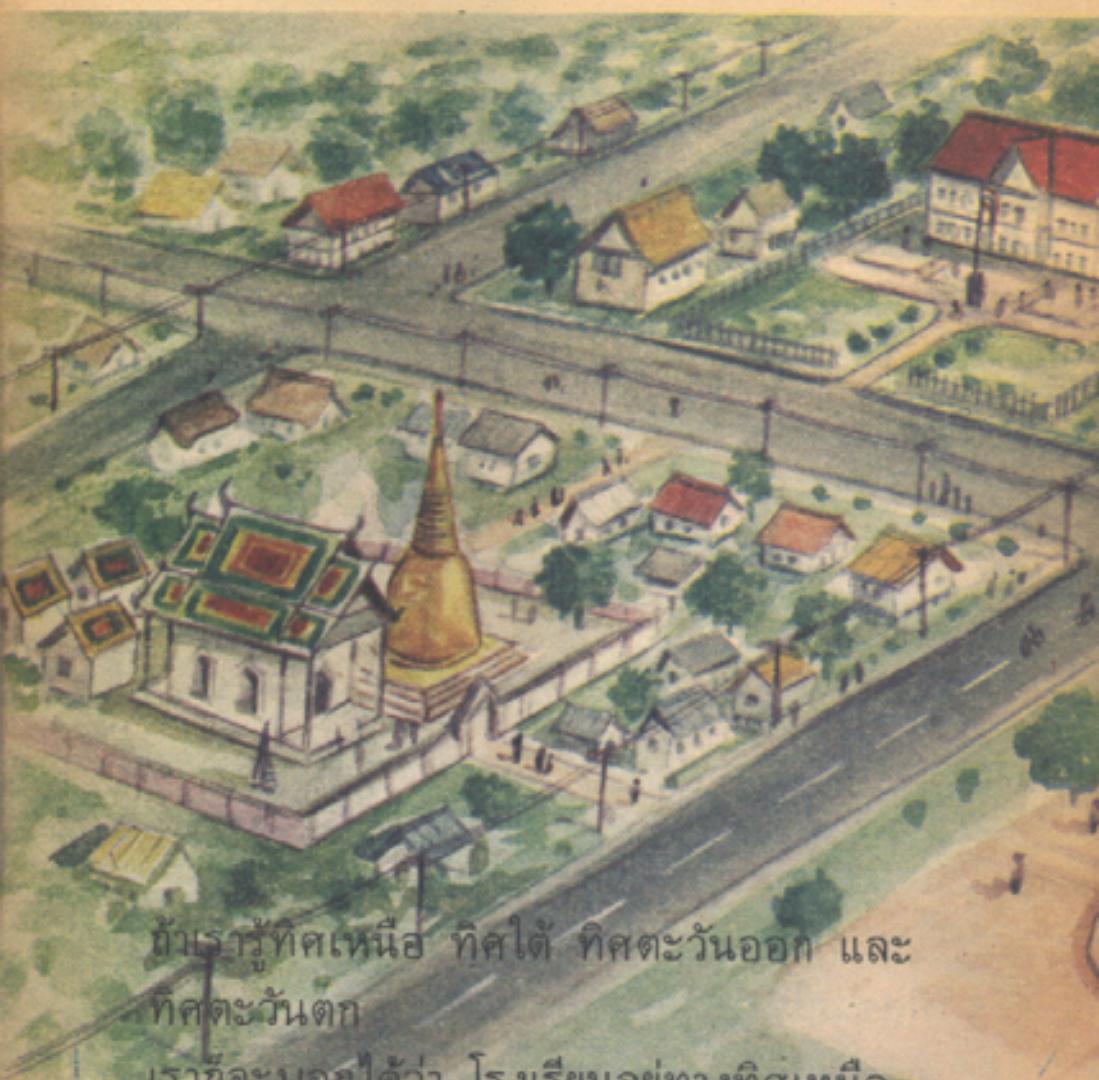
ทิศช่วยให้เรารู้ที่ตั้งของโรงเรียน

ทิศช่วยให้เรารู้ที่ตั้งของโรงพยาบาล

ทิศช่วยให้เรารู้ที่ตั้งของวัด และเจดีย์

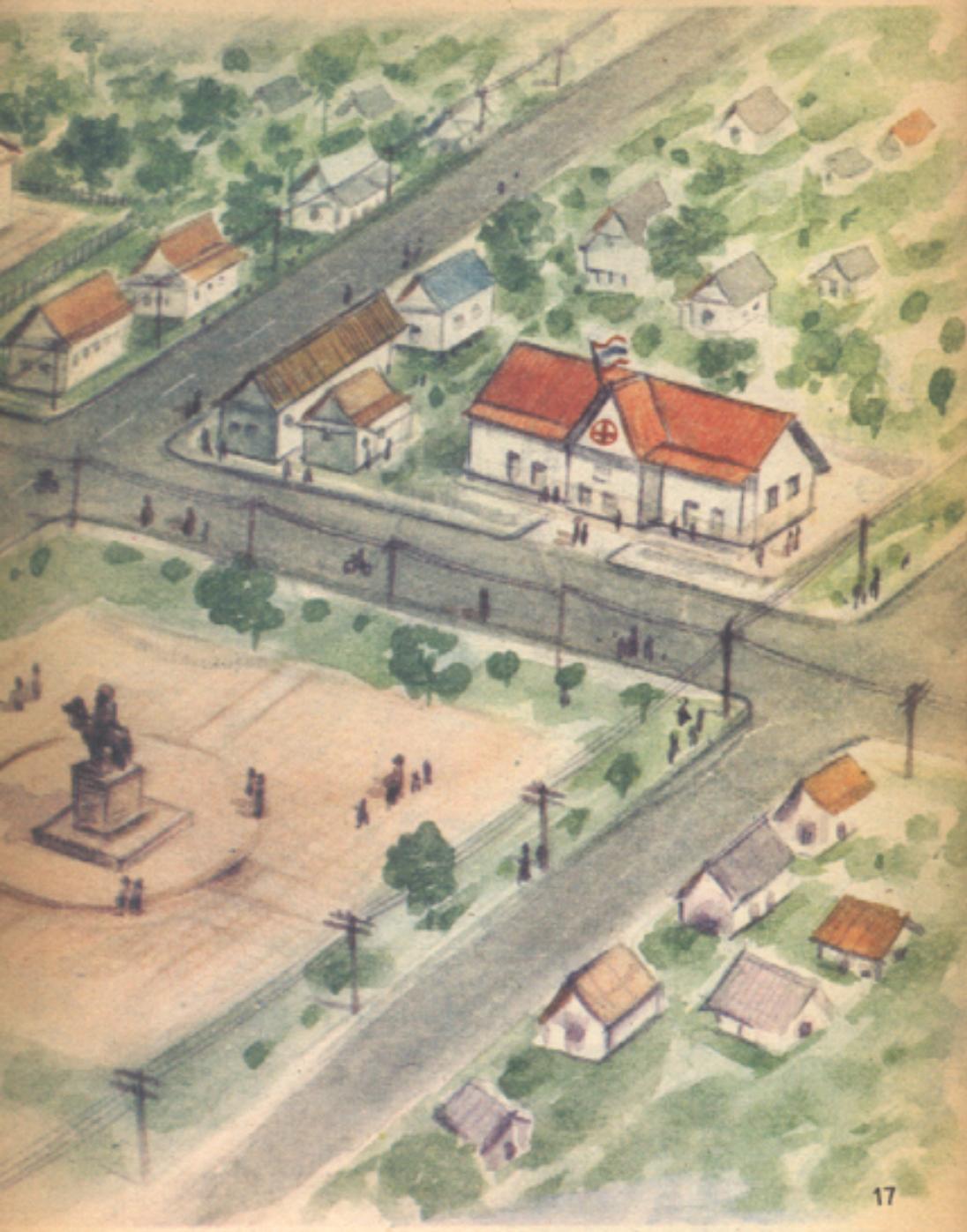
ทิศช่วยให้เรารู้ที่ตั้งของอนุสาวรีย์

ทิศช่วยให้เรารู้ที่ตั้งของสถานที่ต่าง ๆ

ถ้ามารถวิ่งที่เมืองนี้อี ก็คิดได้ ก็คิดตะวันออก และ
ก็คิดตะวันตก

เราจะจะบอกได้ว่า โรงเรียนอยู่ทางทิศเหนือ
อนุสรณ์สถานอยู่ทางทิศใต้
โรงพยาบาลอยู่ทางทิศตะวันออก
และวัดอยู่ทางทิศตะวันตก

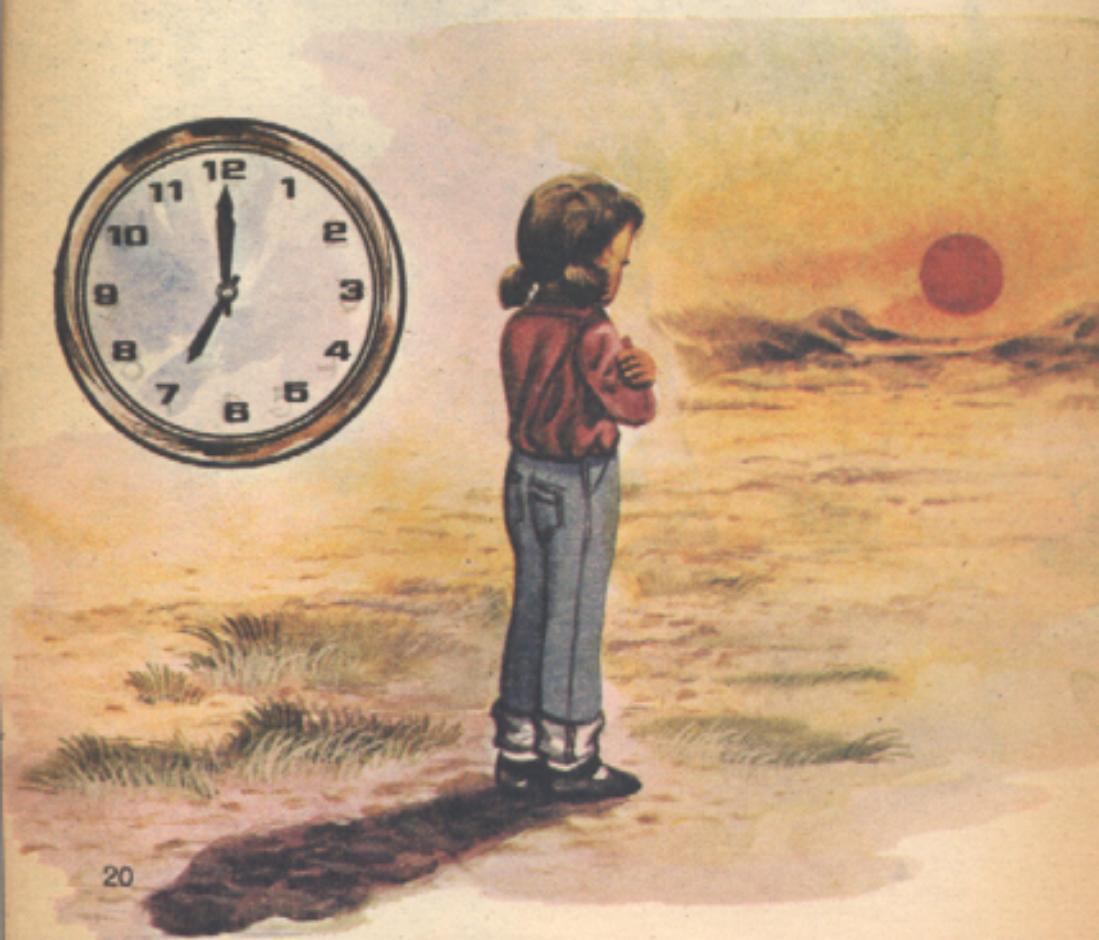

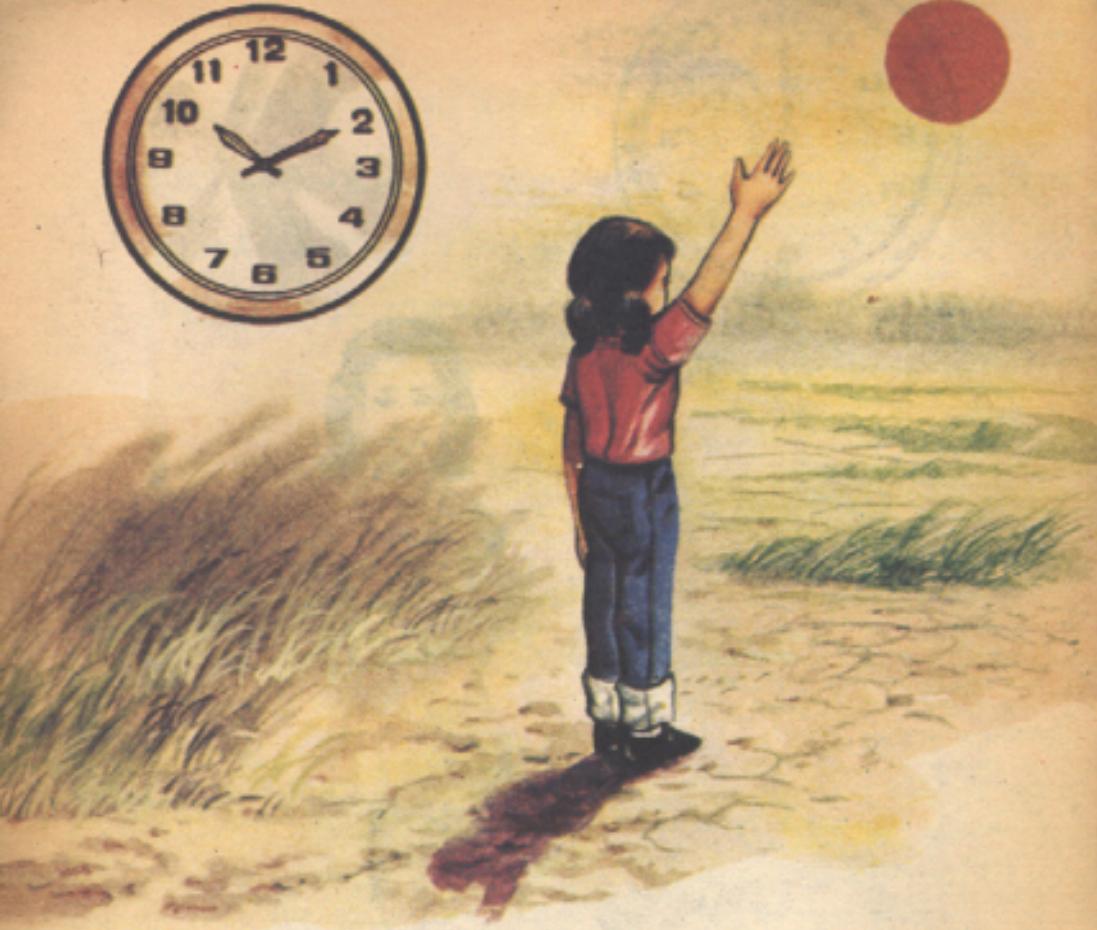
นาฬิกาบอกเวลาเป็น ชั่วโมง นาที และ
วินาที

เราดูนาฬิกาเพื่อหาเวลา

ทิศช่วงบอกเวลาได้เหมือนกัน
เมื่อดวงอาทิตย์ลอยอยู่ในห้องฟ้า
ทางทิศตะวันออก
และเงาของเรายาวไปทางทิศตะวันตก
เราบอกได้ว่า เวลานั้นเป็นเวลาเช้า

เมื่อดวงอาทิตย์ลอยสูงขึ้นไปอีกในห้องฟ้า
ทางทิศตะวันออก
และเงาของเรามันลงไปกว่าเดิมทาง
ทิศตะวันตก
เราบอกได้ว่า เวลานั้นเป็นเวลาสาย

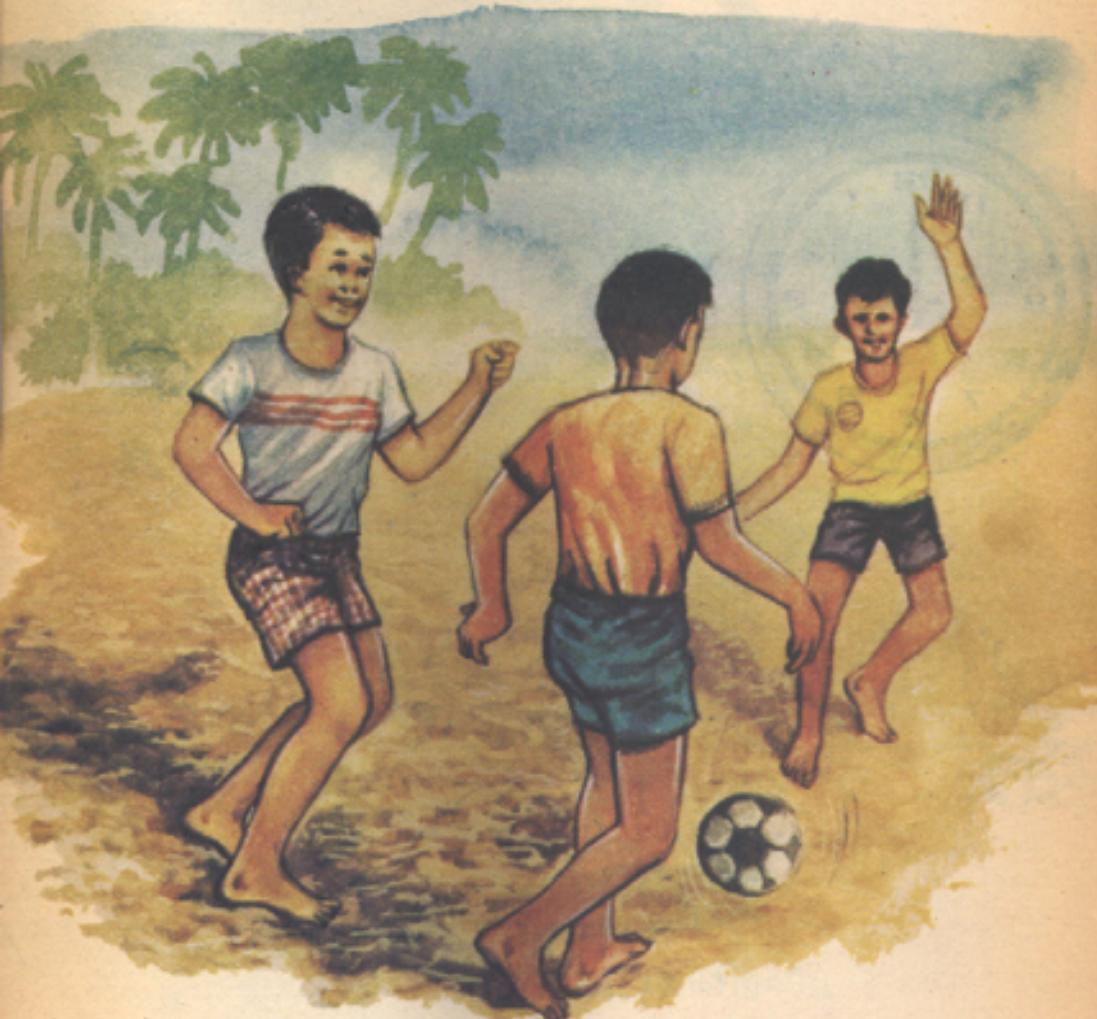

เมื่อดวงอาทิตย์ลอยอยู่ทรงศรีฆะ^๑
เงาของเราทับตัวเราพอดี
เราบอกได้ว่า เวลานั้นเป็นเวลาเที่ยงวัน

เมื่อดวงอาทิตย์ลอยอยู่ในท้องฟ้า
ทางทิศตะวันตก
และเงาของเรายาวไปทางทิศตะวันออก
เราบอกได้ว่า เวลานั้นเป็นเวลาบ่าย

เมื่อดวงอาทิตย์ลอยอยู่ใกล้ขอบฟ้า
ทางทิศตะวันตก
และเงาของเรายาวมาก ชี้ไปทางทิศตะวันออก
เราบอกได้ว่า เวลาหนึ่นเป็นเวลาเย็น

เมื่อเราเดินทาง ต้องรู้ทิศ
เราต้องรู้ว่า ทางไหนคือทิศหนีอ
ทางไหนคือทิศใต้ ทางไหนคือทิศตะวันออก
และทางไหนคือทิศตะวันตก
เราจะเดินทางถึงที่หมาย

เดินเรือในทะเล ต้องรู้ทิศ
ต้องรู้ว่า ทางไหนคือทิศเหนือ
ทางไหนคือทิศใต้ ทางไหนคือทิศตะวันออก
และทางไหนคือทิศตะวันตก
จึงจะเดินทางถึงที่หมายได้สูงต้อง

คำใหม่

กลุ่มดาว	ทิศใต้
เข็มทิศ	ทิศเหนือ
ข้าวโลกใต้	เทวดา
ข้าวโลกเหนือ	นาที
คนละด้าน	นาพิกา
เจดีย์	แนวเดียวกัน
ชั่วโมง	ภาพเขียน
ดาวจระเข้ (กลุ่มดาว)	แม่เหล็ก
ดาวเต่า (กลุ่มดาว)	รุ้ง
ดาวเหนือ	rongpayaบาล
เดินเรือ	วินาที
ทิศตะวันตก	สถานที่
ทิศตะวันออก	อนุสาวรีย์

เติมคำ

1. กิจสำคัญมีสี่กิจ ได้แก่ กิจ กิจ กิจ และกิจ
2. เวลาเช้า เงาเยาว์ ชี้ไปทางทิศ เวลาเที่ยง ดวงอาทิตย์อยู่ตรงศีรษะ เวลาเย็น เงาชี้ไปทาง กิจ
3. ดวงอาทิตย์ขึ้นเวลาเช้า ดวงอาทิตย์ขึ้นทางทิศ
4. ดวงอาทิตย์ตกเวลาเย็น ดวงอาทิตย์ตกทางทิศ
5. ในเวลากลางคืน ไม่มีดวงอาทิตย์ เราหาทิศเหนือ ได้จาก
6. เราจะหาที่ตั้งของโรงเรียน โรงพยาบาล วัด อนุสาวรีย์ และที่อื่น ๆ ได้ง่าย ถ้าเรารู้

หนังสือส่งเสริมการอ่านชุดสิ่งน่ารู้เบื้องต้น

1. ดวงอาทิตย์และดวงจันทร์
2. ดวงดาว
3. แผ่นดินที่เรารอยู่
4. อาการรอบตัวเรา
5. น้ำกินน้ำใช้
6. พิษ

พิมพ์โดยพิมพ์กรุงเทพพิมพ์
นายก้าว ลีรากุล พุฒิพัฒนา

๒๕๖๖ : ๒๖๑ - ๒๖๔ (๑)